

ДО

ПРОФ. Д-Р ПЕТЯ КАБАКЧИЕВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА АС НА НАОА

ДОКЛАД

За извършена проверка

по процедура за програмна акредитация на докторска програма

ИЗКУСТВОЗНАНИЕ И ВИЗУАЛНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

от професионално направление 8.1. Теория на изкуствата от област на висше образование 8. Изкуства в НБУ

УВАЖАЕМА Г-ЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Представяме на Вас и на членовете на АС на НАОА доклад относно резултатите от извършената проверка по процедура за програмна акредитация на докторска програма „Изкуствознание и визуални изследвания” в професионално направление 8.1. Теория на изкуствата, от област на висше образование 8. Изкуства в Нов български университет.

Докладът е разработен съгласно чл. 88 а, ал. 7 от ЗВО и чл. 38, ал. 1 от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на необходимото качество в европейското пространство за висше образование (ESG) – част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО.

Обучението в ОНС „доктор“ – „Изкуствознание и визуални изследвания” се провежда в департаментите „Изкуствознания и история на културата“ (до 2021 г.) и „Изящни изкуства“ (от 2021 г.) на Нов български университет.

СЪДЪРЖАНИЕ

- I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА
- II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ
- III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В ЕВРОПЕЙСКОТО ОБРАЗОВАТЕЛНО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ (ESG) – ЧАСТ 1 (1-10) И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО (ТАБЛИЦА 5), ПРИЕТИ ОТ АС НА НАОА НА 20.10.2016 Г.
- IV. ПРЕПОРЪКИ ОТ ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ
- V. SWOT АНАЛИЗ
- VI. ПРИЛОЖЕНИЯ - ТАБЛИЦИ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол/ дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол № 8/18.03.2021
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Протокол № 8 / 21.07.2022
3.	Посещение на ЕГ в НБУ, проведено дистанционно, в електронна среда	04.11.2022 г.
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол № 22 / 30.11.2022
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол № 23/ 14.12.2022
6.	След изтичане на срока по чл. 38, ал.2 от ПДНАОА (отн. становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада на АС	

Определената от Акредитационния съвет на НАОА Експертна група по процедурата е в състав:

Председател:

проф.д-р Емилия Константинова, АМТИИ «проф. Асен Диамандиев», Пловдив

Членове:

проф.д-р Иван Узунов, ВТУ «Св.Св. Кирил и Методий»

докторант Иво Райков, НХА

Наблюдаващ процедурата член на ПКХНИ: доц.д-р Бойка Донева

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

С решение на Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства (16.12.2015 г.) докторската програма „Изкуствознание и визуални изследвания” в професионално направление 8.1 Теория на изкуствата от област на висше образование 8. Изкуства на Нов български университет, получава обща оценка: 9.28 (девет цяло и двадесет и осем стотни). Срокът на валидност на акредитацията е ШЕСТ години, в съответствие с чл.79, ал.4 от ЗВО. Направени са следните две препоръки:

1. Да се разширят договорите по програма Еразъм +, които да дадат възможност за мобилност по докторската програма в съответствие с проблемното и тематично поле на направлението. Срок: учебната 2017/2018 година.

През изминалия период НБУ е сключил нови договори за обмен на докторанти с Университета „Адам Мицкевич“ (Познан, Полша), Университета „Йоан Евангелист“ (Усти над Лабе, Чехия) и Университета във Ферара (Италия). В НБУ са гостували двама преподаватели от Университета в Усти над Лабе, Чехия, в рамките на семинар, организиран от докторантка от ДП „Изкуствознание и визуални изследвания“. **Препоръката е изпълнена.**

2. Да се създаде електронно списание, с което да се разширят възможностите за публикации на обучаващите се в докторската програма. Срок: учебната 2016-2017 година.

В периода 2016-2020 г. не е създадено ново електронно списание на Департамент „Изкуствознание и история на културата“. Същевременно адекватно се използват ресурсите на Департамента и тези, предоставени от НБУ. Докторантите имат възможност да публикуват електронно в 2 сайта: платформата на НБУ *Научен електронен архив*: (<http://eprints.nbu.bg/view/>) и на сайта на Департамента (<https://publishing-house.nbu.bg/bg/elektronni-izdaniq/periodika/doktoranski-cheteniq-2017-issn-1313-4094>). Съществува сборник „Докторантски четения“ (CEEOL), който се издава в книжен вариант и като CD с цел по-широко разпространение. (<https://www.ceeol.com/search/journal-detail?id=1255>). След преместването на програмата в Департамент „Изящни изкуства“, където е позиционирана и към настоящия момент, на докторантите са осигурени повече възможности и за публикации в електронен вариант.

Въпреки, че не е създадено ново електронно издание, практически на докторантите е осигурен оптимален достъп за публикации в съществуващите електронни научни бази и в авторитетен сборник. Може да се заключи, че по препоръката са предприети съответни действия.

Справка за обучаваните докторанти в докторската програма „Изкуствознание и визуални изследвания“ в НБУ за периода 2016-2021 г.

- обучавани в периода докторанти – 8;
- защитили докторанти – 2;
- отчислени с право на защита – 5;
- редовни докторанти със заплащане – 3 (37,5 % от общия брой докторанти);
- докторанти в самостоятелна форма на обучение – 5 (62,5 % от общия брой докторанти);
- отстранени докторанти – 0;
- редовни докторанти, продължили академичната кариера след успешна защита – 0.

Докторантурата в ДП „Изкуствознание и визуални изследвания“ в НБУ съществува в две форми: редовна (със стипендия и платена, минимален срок на обучение 2 години) и на самостоятелна подготовка (минимален срок на обучение 1 година за външни на НБУ кандидати, вътрешни за НБУ докторанти могат да се обучават безплатно по тяхна молба, с разрешение на Председателя на КРАС и Председателя на Настоятелството на НБУ).

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 4/

Стандарт 1. ПОЛИТИКА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО И СЪОТВЕТСТВАЩИТЕ МУ КРИТЕРИИ.

Констатации за изпълнение на критерий 1.1. В съответствие със стандарт 1 от ESG - част 1 /1-10/: „Висшето училище или научната организация имат публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма“

Обучението в докторската програма „Изкуствознание и визуални изследвания“, в професионално направление 8.1. „Теория на изкуствата (изобразителни изкуства)“ се провежда в пълно съответствие с мисията, визията, образователната философия, целите и задачите на НБУ. Основните нормативни актове, в които е развита политиката за осигуряване на качеството в докторските програми са: *Система за управление на качеството в НБУ; Наръчник на системата за управление на качеството в НБУ; Политика по качество; Процедура за вътрешен одит в НБУ.*

Съгласно *Системата за управление на качеството* в НБУ, която регламентира и работата в ДП „Изкуствознание и визуални изследвания“, първостепенната цел на всички дейности е поддържането на високото качество на образованието в предлаганите учебни програми и курсове. За постигането на този стандарт преподавателите и

административният състав, академичните и административните структури на университета полагат разностранни и постоянни усилия.

През периода, настъпил след депозирането на Доклада-Самооценка (приет на заседание No 5 на Академичния съвет на НБУ, с решение по точка 3.2. от 19.01.2021 г.), е извършена промяна в звеното, осъществяващо дейността на ДП „Изкуствознание и визуални изследвания“, в резултат на което програмата е преминала от Департамент „Изкуствознание и история на културата“ към Департамент „Изящни изкуства“. Тази административно-структурна промяна не води до качествено изменение на заложените в концепцията на докторската програма изследователски, научни и образователни цели, както и на обхвата и полето на научната проблематика в професионалното направление 8.1. На практика, тя разширява възможностите за интердисциплинарност на обучението в програмата, за научни изяви по време на процеса на обучението, както и за практически занимания и пробация на теоретичните постановки в художествената практика на студентите в департамент „Изящни изкуства“.

В подкрепа на това, обучаващото звено провежда ежегоден вътрешен одит. Студентското мнение за качеството на програмата се отчита чрез анкети веднъж в рамките на учебната година и през всеки семестър – за нивото на преподавателската работа.

НБУ изгражда и прилага последователна политика за осъществяване взаимовръзката между научните изследвания и обучението по докторската програма в рамките на националния и институционалния контекст. Разписани са стандарти за научната дейност на докторантите, провежда се регулярна научноизследователска дейност, която е материално обезпечена. Отговорност на департаментите и на изследователските центрове е организирането на семинари, конференции, фестивали и различни публични изяви, реализирането на научноизследователски проекти, осъществяването на връзка на обучението с практиката. Семинарът „Докторантски четения“, създаден през 2006 г., се е утвърдил като престижен форум за представяне на докторантските тези и привлича традиционно докторанти не само от департаментите на НБУ, но и от други наши и чужди образователни и научни институции. Създаденият като докторантски курс семинар, воден от 3-ма преподаватели на ДП „Изкуствознание и визуални изследвания“, също предлага активно участие и възможности за развитие на докторантите.

Важна част от вътрешната система за утвърждаване на академична почтеност и предовратяване на академични измами е *софтуерът за установяване на неправомерно цитиране (Antiplagiarism Software)*. През 2016 г. този софтуер е подменен с еквивалентен, но разработен в Европа (Германия) – „ПлагСкан (PlagScan)“. Софтуерът сканира както студентски и докторантски писмени работи, така и текстове, свързани с академичното израстване на преподавателския състав и с Издателството на НБУ. По този начин не се допуска дискриминация и механизмите за установяване на академични измами работят спрямо всички нива на университетската общност. През 2016 г. новият софтуер „ПлагСкан“ е проверил 29 419 работи, през 2017 г. – 20 360, през 2018 г. – 14 032, а през 2019 г. - 14 505.

Правилникът за устройството и дейността на НБУ, както и приетият от Настоятелството на университета *Етичен кодекс на НБУ*, гарантират академичното единство и академичните свободи, както и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация в университета. В периода от 2016 г. до 2022 г. няма документирани процедури за предотвратяване на прояви на дискриминация, както и за санкциониране на изпитни измами и плагиатство от страна на преподаватели и докторанти от докторската програма „Изкуствознание и визуални изследвания“ на НБУ.

Стандарт 2. „Разработване и одобряване на програмите“ и съществуващите му критерии, а именно:

Критерий 2.1. „Висшето училище или научната организация изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на висококвалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни“

ДП *Изкуствознание и визуални изследвания* е разработена в съответствие със съвременните критерии на науката и има ясно изразени очаквани образователни и научни резултати. Нейните цели, описанието на получената квалификация и компетенции, както и резултатите от обучението са ясно формулирани и публично оповестени в нормативните документи на НБУ и в паспортите на курсовете от програмата. Програмата периодично се актуализира, а участващите в нея преподаватели и докторанти развиват активна международна научна дейност.

През последната година в ДП „Изкуствознание и визуални изследвания“ е направена сериозна промяна в програмната схема. Въведени са следните докторантски курсове: *Докторски семинар "Изкуствознание и визуални изследвания"* (40 ч. 4 кр.) ; *Образ, знак, символ в изкуството* (40 ч. 4 кр.); *Културни трансформационни сили след Втората световна война* (40 ч. 4 кр.); *Визуалният образ. Образ и визуални медии* (40 ч. 4 кр.); *Иконография на царската идеология в Древна Тракия* (40 ч. 4 кр.); *Графична реклама във визуалната среда – ролята на новите медии* (40 ч. 4 кр.); *Взаимоотношения между визуалните и аудио-визуалните изкуства* (театър, кино, нови медии 40 ч. 4 кр.); *Контакт, връзки и взаимодействие на средновековното българско изкуство* (30 ч. 3 кр.); *Подготовка на изследователски текст в областта на изкуството* (30 ч. 3 кр.). Предприетите промени разширяват периметъра на предлагания по-рано образователен блок с курсове, ориентирани предимно към проблематиката на изкуството от втората половина на ХХ век, както и такива с общотеоретичен и методически характер. По този начин се постига и по-добър баланс при представянето на различни периоди от изкуството, както ина различни интерпретативни гледни точки към неговото осмисляне.

НБУ създава организация и стандарти за разработването, одобряването и въвеждането на учебна документация за обучението по ОНС „доктор“, прилагана в департамент „Изящни изкуства“, която периодично се анализира и обновява със задължителното съдействие на докторантите, потребители на кадри и други заинтересовани страни. Всяка година и за всяка докторантура се обновяват въпросниците за конкурса за прием на нови докторанти. При необходимост се обсъждат и допълват,

изменят или обновяват всички горепосочени документи, отнасящи се до приема и обучението на докторанти в НБУ. Всички програми в НБУ преминават през процедура на вътрешна акредитация. Докторантите задължително имат представителство във всички органи, имащи отношение към оценката на програмите: Департаментен съвет, Факултетен съвет и Академичен съвет.

Данните показват, че НБУ перманентно провежда проучвания на потребността от ДП „Изкуствознание и визуални изследвания“ с представители на външни организации, с които университетът е в партньорски отношения по различни проектни дейности. Необходимостта от кадри за мрежата от културни институции в последните години нараства, следователно на пазара на труда може да се установи реализацията на защитилите докторанти на в различни области на научното познание, образователната и творческата дейност. В представените за акредитационната процедура материали като пример за успешна професионална реализация са посочени четирима докторанти (Николай Сираков, избран за директор на Исторически музей „Д-р Симеон Табаков“ в Сливен; Константин Константинов Колев – лицензиран преводач от Министерство на външните работи и собственик на Издателска къща *Колинс 5*; Живко Димитров Христов - старши преподавател във Военна академия и Александър Петров Алексиев, известен с псевдонима си Хофарт, художник на свободна практика, изследовател).

В съпоставителен план, Докторската програма *Изкуствознание и визуални изследвания* е съвместима с подобни програми от същото направление и близки до него в други университети както в България, така и в ЕС. Като образователна институция най-близо до целите на програмата е Националната удожествена академия и двете докторски програми на Великотърновския университет „Св. Св. Кирил и Методий“ - *Изкуствознание и изобразително изкуство*, но с шифър 8.2., както и тази в Югозападен Университет. Сходства в общата методологическа, теоретична и съдържателна рамка на програмите се установява и с *Art History and Visual Studies* на университета в Манчестър, *Art History and Theory* на университета в Есекс и *Art History and Visual Culture* на университета в Ексетър.

Стандарт 3. „Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 3.1. „Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд“

При обучението на докторантите в акредитираната програма се прилагат съвременни образователни концепции, форми и методи, съответстващи на Лисабонска стратегия и стратегия „Европа 2020“. В съдържателно и количествено отношение ДП „Изкуствознание и визуални изследвания“ предлага достатъчен избор от курсове и възможности за обучение и научна работа на редовни и самостоятелни докторанти чрез серия от специализирани и интердисциплинарни курсове, чрез проектна и активна семинарна и конферентна дейност, консултации с преподаватели и изследователи от и извън НБУ, прилагане на различни научни подходи, обучение в методите на търсене в

база данни, библиотечни каталози и стандарти за цитирания, публикационна дейност, участие в международни и национални форуми, преподавателска и/ или експертна дейност, осигурени с висок стандарт на материално-техническия и софтуерен ресурс на НБУ.

Докторантите от ДП „Изкуствознание и визуални изследвания“ следват установения модел за подготовка на дисертационен труд, преминават през всички етапи за обучение и научни изследвания и спазват изискванията за периодично докладване на резултатите от изследователската дейност пред обучаващото звено. За оценяване на научноизследователската им дейност се прилага Стандарт за кредитиране на дейността на докторанта, където са разписани всички възможни дейности и съответстващите им кредити – различни видове творческа дейност, публикации, участие в научни форуми и индивидуални изследвания. Съгласно утвърдената процедура, ако в срок от шест месеца след изтичане на академичната година докторантът не бъде атестиран, същият се счита за прекъснал обучението си по собствено желание. Процедурата по атестиране е специфична при редовните докторанти със стипендия. Същите са задължени да отчетат извършената работа и постигнатите резултати в края на всяко тримесечие с доклад до декана на Магистърски факултет на НБУ. Деканът представя пред Ректора на НБУ свой доклад, в който оценява изпълнението на задължителните изисквания от страна на докторанта със стипендия. На базата на дадената оценка се взема решение за продължаване на срока на стипендията, отпускана на докторанта.

В НБУ са създадени институционални и административни условия, даващи право на докторантите при необходимост да сигнализируют за нередности по процедурите за обучение или при засягане на техни права. През акредитационния период не са постъпвали жалби от докторанти по докторската програма „Изкуствознание и визуални изследвания“.

Стандарт 4. „Прием, развитие, признаване и дипломиране на студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 4.1. „Изградени са структури и са разработени вътрешнонормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация“

ДП „Изкуствознание и визуални изследвания“ приема, обучава и дипломира докторанти при последователно прилагане на приетите и публикувани нормативни актове, отнасящи се до всички етапи на „жизнения цикъл“ на докторанта, оповестени в *Процедура за обучение на докторанти и Наредба за развитието на академичния състав*. Докторантите са включени в изпълнението на изследователски проекти, което е предписано в нормативните актове, като им се осигурява пълен достъп до информация за научни форуми, творчески проекти и изяви, финансиране, програми за мобилност, публикуване на резултатите.

В департаментите функционира ясно изградена административна система за регистриране хода на докторантурите. През отчетния период в ДП „Изкуствознание и визуални изследвания“ са зачислени общо 8 докторанти, към настоящия момент 7 са отчислени с право на защита. Защитилите с публична защита докторанти са 2-ма, като

през отчетения период са проведени 3 процедури на публична защита на докторанти от минал период.

В НБУ съществува регламентиран ред и правила за осигуряване включването на докторантите в различни научноизследователски проекти, регламентиран в съответните вътрешнонормативни документи. Преминаването на ДП „Изкуствознание и визуални изследвания“ към Департамент „Изящни изкуства“ увеличава в значителна степен възможностите за участие на докторантите в изследователски проекти, форуми, семинари, както и в практически занимания при осъществяване на визуални проекти. През изминалия период 1 докторант е взел участие в 2 проекта, финансирани от Централен фонд за стратегическо развитие НБУ; 4-ма докторанти са се включили в 11 проекта, финансирани от външни организации и са реализирани 2 проекта за самостоятелно изследване. Трима докторанти са организирали 9 самостоятелни изложби, а един – публична изява.

Докторантите участват в специализирания семинар „Докторантски четения“ на Департамента „Изкуствознание и история на културата“ и имат възможност да се включат в двата постоянни семинара „Визуалният образ“ и „Разговори за българската култура ad hoc“, както и в пътуващите семинари и в международни семинари и конференции по научната специалност. През периода 2016-2020 докторантите са осъществили общо 52 публикации, от които 2 монографии, 3 студии, 14 статии, 8 научни съобщения, 10 научни доклада, 13 лекции в България и 2 в чужбина. Средният процент на публикационната активност на докторантите се изчислява на 4,62% . Заедно с участието им в проекти, творчески и публични изяви, активностите им наброяват 77 реализации.

Стандарт 5. „Преподавателски състав“ и съответстващите му критерии, а именно:
Критерий 5.1. „Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията“

Една от лидиращите политики на ръководството на НБУ за осигуряване на качествено обучение е свързана именно с подбора, назначаването и развитието на достатъчно компетентни преподаватели на базата на справедливи и прозрачни процедури. Като резултат, се създават професионални условия за обучението на докторантите, даващи им възможност да придобият достатъчно високо ниво на знания, компетенции и умения. В унисон с тях, департамент „Изкуствознание и история на културата“/„Изящни изкуства“ разполага с достатъчно квалифицирани хабилитирани преподаватели, които провеждат обучението на докторантите в ДП „Изкуствознание и визуални изследвания“ и се явяват техни научни ръководители.

Общият брой на преподавателите в докторска програма „Изкуствознание и визуални изследвания“ към момента на депозиране на Доклада - Самооценка е **5-ма преподаватели** на ОТД в НБУ. От тях **4-ма са хабилитирани** – 80% (1 професор и 3-ма доценти). Броят на **нехабилитираните** членове на академичния състав с ОНС „доктор“ на ОТД е 1 и представлява 20% от преподавателския екип. В състава на департамента има 1 професор, д-р и 4-ма доктори. За периода на акредитацията академичният състав е намалял с 2-ма преподаватели (професори, доктори на науките). Към програмата са

привлечени трима нови преподаватели: проф. д.н. Петя Александрова с професионално направление 8.4., доц. д-р Калина Христова с професионално направление 8.2., доц. д-р Илия Кожухаров с професионално направление 8.4. Осъществена е една процедура по академично изразване на доц. Боян Манчев, д. н.

Към настоящия момент преподавателският състав наброява 6-ма преподаватели, от които 5 хабилитирани лица (83,3%) и един нехабилитиран преподавател (16,7%) – 1 професор, доктор на науките, 1 професор, доктор, 1 доцент, доктор на науките, 2-ма доценти, доктори, 1 доктор. Средната възраст на преподавателския състав е 51,3 години. С тези промени се поддържа академичната компетентност на преподавателския състав, което отговаря както на стандартите на професионалното направление 8.1. и на съвременните тенденции за интердисциплинарност на научните изследвания.

Критерий 5.2.

Академичният състав на департамент „Изкуствознание и история на културата“ поддържа висока активност в експертна и научноизследователска дейност. През отчетения период, преподавателите са участвали в 42 проекта; научните публикации и проекти са 246; конференциите и семинарите – 52; творческите изяви – 1; експертните дейности – 30; членството в научни организации -28; публичните изяви – 50, или като цяло - 407 значими реализации. За последните пет години общият брой на научни публикации, включително и на електронен носител (монографии, студии, статии, доклади) на преподавателите на първи основен трудов договор от деп. „Изкуствознание и история на културата“ е 219. Усреднената стойност на научните публикации на един преподавател за същия период е 21.8 %. Общият брой на научните публикации в чужбина е 36.

Общият брой публикации (208 публикации) на преподавателите, които осигуряват обучението в ДП „Изкуствознание и визуални изследвания“ представляват близо 95 % (94.95) от публикациите на щатните преподаватели в департамента (общо 218). Монографиите са 15, от тях 1 е публикувана в чужбина. Преподавателите в програмата са съставители на 9 научни издания с резултати от изследвания, научни и лекционни текстове и тематични книжки на утвърдени научни издания на български и на чужди езици. Публикувани са 77 студии и статии в български научни издания и 36 в чужди периодични издания и сборници.

Преподавателският екип в НБУ, в това число в ДП „Изкуствознание и визуални изследвания“, всяка година задължително е атестиран за своята дейност – преподавателска, научна, творческа, организационна, обществена, като гаранция за поддържане на високото образователно ниво на програмите.

Стандарт 6. „Учебни ресурси и подпомагане на студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий. 6.1. „ВУ развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейност“

Нов български университет разполага със собствена материално-техническа база на много високо равнище. Нейното развитие през годините се осъществява съгласно приет от Академичния съвет на НБУ *Стандарт за материалната среда на НБУ*. Стремешът на ръководството на университета е докторантите да работят и учат в съвременни екологични условия, технически подпомогнати от новите технологии и иновации. Университетът предоставя за ползване на докторантите и преподавателите от програмата учебни зали, лаборатории, апаратура, компютърни мрежи, библиотека и т.н.

Департамент „Изкуствознанието и история на културата”/“Изящни изкуства“ има възможност да разполага с ресурсите на Музей на НБУ и Галерия Униарт за своята разнообразна дейност, в това число и в подкрепа на ДП „Изкуствознание и визуални изследвания“.

НБУ осигурява достъп на докторантите до съответни научни издания и бази данни чрез информационния архив на своята Библиотека, която е носител на наградата на Българската библиотечно-информационна асоциация (ББИА) „Библиотека на годината“ за 2012 г., а също и на Националната награда „Хр. Г. Данов“ в категорията „Библиотека на 2007 г.“. Библиотеката предлага специализиран масив от данни, както и специализирани издания по заявка от департаментите. Има осигурен безжичен достъп до база данни в НБУ и извън него. В резултат на спечелен проект от 2005 г. е изграден Научен електронен архив (НЕА) на НБУ (<http://eprints.nbu.bg/>). Той позволява на преподаватели и докторанти да депозират своите публикации в електронен вид. Достъпът в него е напълно свободен за потребители от страната и чужбина.

Докторантите от ДП „Изкуствознание и визуални изследвания“ са привлечени в реализацията на образователни и изследователски проекти или инициативи. Те участват в редовните научни семинари на департамент „Изкуствознание и история на културата”, което е необходимо условие за изпълнение на техните ИУП и могат да публикуват резултатите от научноизследователската си дейност по няколко начина: в сборници на НБУ, в научни списания в страната; в научни списания в чужбина; в сборници от изнесени доклади или съобщения на национални и международни конференции. НБУ и департаментът разполагат с финансов ресурс за осигуряване на командировките на докторантите и публикуване на резултатите от научните им изследвания.

Стандарт 7. „Управление на информацията“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 7.1. „ВУ има изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите“

НБУ има изградена интегрирана информационна система (включваща специализирани подсистеми с регламентиран достъп) и нормативни стандарти за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите. Те обхващат целия жизнен цикъл на докторанта. Разписаните процедури за одобряване и обновяване на учебната програма се прилагат текущо, като докторантите имат пряко участие в този процес, чрез членството им в съветите на обучаващото звено, Конференция на НБУ, Факултетен и Академичен съвет. Ежегодно се провежда мониторинг на успеваемостта на докторантите, който включва данни за: докторанти по департаменти; положени изпити; набрани кредити от обучението; редовност на учебния

процес; защитили докторанти; резултати от проведени анкети за удовлетвореност от курс, преподавател, програма; академично и административно обслужване. Информацията, отнасяща се до реализацията на обучението по професионалното направление се намира в сайта на НБУ, експортирана в нарочните менюта на департаментите и факултетите.

Процедурите за одобряване и обновяване на учебната документация на ДП „Изкуствознание и визуални изследвания“ се провеждат чрез вътрешните одити на програмите, годишното атестиране на преподавателите, чрез контрол, преброяване и анализиране на учебните материали, публикувани в MOODLE, чрез атестиране на докторантите и провеждането на анкетни проучвания за удовлетвореността от обучението.

Всички програми в НБУ преминават през процедура на **вътрешна акредитация**. Критериите за вътрешната акредитация, както и самата процедура, са основани изцяло върху Системата за осигуряване и поддържане на качеството на обучение и на академичния състав. При обновяването на ДП Изкуствознание и визуални изследвания се отчитат мненията и препоръките на външни експерти и заинтересовани страни – представители на партньорски организации, удовлетвореността на докторантите и резултатите от ежегодния вътрешен одит на програмата.

Стандарт 8. „Информация за обществеността“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 8.1. „ВУ публикува ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението на докторантите, както и за защитилите и за другите заинтересовани страни и обществеността“

НБУ полага изключителни усилия за осигуряване на широка информираност за съдържанието на докторската програма „Изкуствознание и визуални изследвания“ и за решенията, които се взимат за подобряване качеството на обучение в нея. Всички наредби, стандарти и одити са публикувани на интернет адреса на НБУ. Докторантите имат достъп до информация за различни специализирани обучения, за програмите за мобилност, за участие в университетски и департаментни научни и творчески форуми, за начините на финансиране на дейности и изследвания и представянето им на различни форуми у нас и в чужбина. Информацията за докторантите се осъществява през различни електронни инструменти като E-student, Moodle, Научен електронен архив, Интегрирана информационна система, подменю „Новини и Събития“ в сайта на НБУ.

Университетът участва в програма „Еразъм+“, включваща мобилност на студенти, преподаватели и администрация между програмни страни и мобилност на студенти, преподаватели и администрация между програмни и партниращи страни (т. нар. кредитна мобилност). Бюро „Проекти“ в НБУ чрез своя Еразъм офис организира и администрира Еразъм мобилностите в НБУ. Всеки департамент има академичен Еразъм координатор, който подпомага студентите и преподавателите за постигане на максимална степен на академично съответствие при осъществяване на изходяща или входяща Еразъм мобилност. НБУ развива и четирите вида мобилности с изходящи и входящи участници: студентска мобилност с цел обучение; студентска мобилност с цел практика; мобилност на персонала с цел преподаване; мобилност на персонала с цел

обучение. Всяка учебна година Еразъм офисът провежда кампания за студентски мобилности с цел обучение и практика. Те са прозрачни и всички кандидати са поставени при равни условия.

През изминалия период няма регистрирана мобилност на докторанти в акредитираната ДП „Изкуствознание и визуални изследвания“, което донякъде е следствие и от пандемичните ограничения през последните две години.

Стандарт 9. „Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 9.1. „Регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии“
Акцентира се върху факти, обстоятелства и начин, по който ВУ изпълнява критерий 9.1. в съответствие с /ESG/ - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО /Таблица 5/

Департамент „Изкуствознание и история на културата“ /“Изящни изкуства“ осъществява мониторинг и актуализиране на ДП „Изкуствознание и визуални изследвания“, като я съобразява и с еволюцията на научните знания, изследвания и технологии. Като цяло, процесът се регламентира от *Системата за управление на качеството в НБУ*, която осигурява нормативно процедури и практики за повишаване ефективността на Докторските програми. Регулярните самооценки се реализират чрез оценяване на *учебните програми* и на *учебните курсове* на две нива:

- на първото ниво - Програмните и Департаментните съвети оценяват качеството на своите докторски програми всяка година;
- на второто ниво - чрез Комисията по качество на НБУ се осъществява оценка и контрол върху качеството на програмите.

В отчетния период са взети ключови решения, които целят разширяване на възможностите за научноизследователска дейност в национален и международен мащаб. Предложенията се оценяват за съответствие с изискваните компетенции за дадения курс, адекватност на съдържанието им за изграждане на посочените знания и умения, ефективност на курсовете за придобиване на специфичните компетенции на програмата и съответствие с утвърдените от НБУ стандарти. При този мониторинг се включват и представители на външни обществени и културни организации.

Стандарт 10. „Циклично външно осигуряване на качеството“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 10.1. „ВУ и научната организация осъществява планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми“

В НБУ съществуват планирани дейности за циклично външно оценяване на докторските програми. Между 11. 2014 – 04. 2015 г. НБУ е бил оценяван, одитиран и акредитиран от Бюро Веритас (Bureau Veritas). След първоначалното сертифициране от 2012 г. по ISO 9001:2008 в НБУ са проведени 3 надзорни и ресертификационен одит от 2015 г. от Бюро Веритас.

На 13 март 2019 г. НБУ получава сертификат за качество ISO 9001:2015, издаден от Bureau Veritas Certification Holding SAS – UK Branch. Системата за управление на НБУ е оценена на база на инспекции и изпитвания и е установено, че тя е в пълно съответствие с изискванията за получаване на стандарта. Сертификацията обхваща обучението в различни форми и програми, включително и научната и образователна степен „доктор“. Външната оценка на докторските програми на университета се осъществява и от НАОА.

В процеса на обучение по ДП „Изкуствознание и визуални изследвания“ като форма за проверка на качеството на обучение периодично се взема под внимание мнението на специалисти и експерти от партньорските организации на департамент „Изкуствознание и история на културата“, други ВУ и др. Като следствие, ДП „Изкуствознание и визуални изследвания“ се актуализира постепенно по отношение на съдържанието на учебните курсове, без да променя своята специфика.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на направените констатации, **ПКХНИ предлага на Акредитационния съвет на НАОА** да даде право на Нов български университет да провежда обучение по докторската програма „**Изкуствознание и визуални изследвания**“ от професионално направление 8.1 Теория на изкуствата, област на висше образование 8. Изкуства.

IV. ПРЕПОРЪКИ ОТ ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ

1. Да се увеличи броят на хабилитираните преподаватели на ОТД в докторската програма „Изкуствознание и визуални изследвания“ в департамент „Изящни изкуства“. *Срок: до академичната 2024/2025г.*
2. Да се стимулира участието на докторантите от докторската програма „Изкуствознание и визуални изследвания“ в Европейската образователна програма за академичен обмен „Еразъм+“. *Срок: постоянен.*

ПРОФ. ДФН АННА-МАРИЯ ТОТОМАНОВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПКХНИ

V. SWOT анализ

Силни страни (Strengths)	Слаби страни (Weaknesses)
<ul style="list-style-type: none">▪ НБУ е авторитетна и разпознаваема в образователната среда институция, която поддържа добре организирана и публично оповестена система по управление на качеството, включително и при обучението на докторантите в докторската програма „Изкуствознание и визуални изследвания“▪ В департаментите „Изкуствознание и история на културата“ и “Изящни изкуства“, които администрират програмата през различните периоди, са изградени структури и са разработени вътрешнонормативни документи, гарантиращи контрол и проследяване на докторантите от приема до професионалната им реализация.▪ Общата за НБУ система за периодична актуализация на учебната документация се прилага към докторската програма „Изкуствознание и визуални изследвания“, като се отчита динамиката на научната област и на връзката ѝ с практиката.▪ Учебните планове и програми в ДП „Изкуствознание и визуални изследвания“, подлежат на перманентна актуализация, в съответствие с динамиката на художествената среда. През изминалия акредитационен период са въведени редица нови курсове с исторически, теоретичен и методически характер, които обновяват и разширяват формите и методите на обучение.▪ Преподавателския състав на ОТД в департаментите „Изкуствознание и история на културата“ и “Изящни изкуства“ се състои от значими в своята област специалисти, с висока професионална квалификация и несъмнен авторитет. Включването на нови преподаватели през акредитационния период допринася за засилване интердисциплинарния характер на програмата.▪ В НБУ има развита и модерна финансова, материално-техническа и информационна база, необходима за провеждане на качествен	<ul style="list-style-type: none">▪ Липса на реализация на докторанти от програмата в академична кариера в НБУ .▪ Намалена активност на преподаватели и студенти по отношение на мобилността. Липса на осъществена докторантска мобилност през отчетения период.▪ Забавяне на процеса по подготовка и защита на дисертациите▪ Сравнително малък брой докторанти (2-ма), защитили успешно дисертационните си трудове през акредитирания период

<p>образователен процес и научноизследователска дейност, от които се възползват и докторантите в ДП „Изкуствознание и визуални изследвания“.</p> <p>Изключително предимство за тях е възможността да използват ресурсите на Музея на НБУ и Галерия Униарт за своята разнообразна научна и образователна дейност</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ НБУ осигурява оптимални условия за научноизследователска и проектна работа и за публикационната активност на докторантите от докторската програма „Изкуствознание и визуални изследвания“. Тяхната реализация се изразява в изключително висок коефициент на публикационната дейност (29,7% за преподавателите и 4,6% за докторантите) 	
<p>Възможности (Opportunities)</p>	<p>Рискове (Risks)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Утвърденият престиж на НБУ в национален и международен мащаб дава възможност за доразвиване на съществуващите контакти с национални и международни научноизследователски и обществени институции. ▪ Сравнимостта на докторската програма „Изкуствознание и визуални изследвания“ с други програми у нас и в чужбина дава възможности за осигуряване на дългосрочни международни мобилности с цел обучение и практика. ▪ Развитие на преподавателския състав с привличане на хабилитирани преподаватели и академично израстване на преподавателите на ОТД ▪ Активиране на входящата и изходящата мобилност с авторитетни европейски институции в областта на художественото образование ▪ Окончателно изграждане на системата за проследяване на професионалната реализация на алуимите и използване на тази информация при формиране на образователните стратегии 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Тенденцията към намаляване броя на хабилитираните преподаватели и относително високата средна възраст на преподавателския състав на ОТД, в перспектива би създавала проблеми за развитието на докторската програма „Изкуствознание и визуални изследвания“. ▪ Значително намаляване на броя на кандидат-докторантите. Към настоящия момент в ДП „Изкуствознание и визуални изследвания“ се обучава един докторант, зачислен през 2022 г.

VI. Приложения

Таблица 1. Списък на докторантите в ДП „Изкуствознание и визуални изследвания“

ИМЕ	ТЕМА	Редовна докторантура	Самостоятелна подготовка	Зачислен	Отчислен с право на защита	Публична защита
Ирина Игоревна Колбасова F067307	Българското медалиерно изкуство от Освобождението на България 1878 г до наши дни		X	2012 / 13 Есенен семестър	2016	Чужденец Публична защита 2017
Константин Константинов Колев F058286	Архетипът на пътя в скандинавската митология и изкуство	X		2010 / 11 Пролетен семестър		Публична защита 13.12.2016
Живко Димитров Христов, Съвместно с ПН 2.1. Филология	Българското културно наследство на английски език - измерения на комуникативността		X			Публична защита 2017
ДОКТОРАНТИ, ПРИЕТИ ЗА ОТЧЕТЕНИЯ ПЕРИОД						
1. Йонко Иванов Стоянов F073002	Влиянието на геоложките условия на Балканския полуостров върху художествените практики в модерната епоха и съвременността.		X	2014 / 15 Есенен семестър	Отчислен с право на защита 2018	

2. Теодора Венцеславова Константинова F044189	"Развитие на традицията в културните взаимоотношения между България и Австрия след 1989 година. Съвременно българско изкуство в чуждестранния художествен контекст"	X		2015 / 16 Есенен семестър	Отчислен с право на защита 2018	
3. Елена Евелинова Цонева F39552	Пренасянето на мощи на светци и художественият обмен на Балканите през Средновековието	X		2015 / 16 Есенен семестър	Отчислена с право на защита 2018 Пролетен семестър	
4. Марина Персенгиева F051159	Образна символика в раннохристиянските подови мозайки на Балканите		X	2013 / 14 Есенен семестър	Отчислена с право на защита 2018	
5. Александър Петров Алексиев F85896	Конникът в древната българска култура		X	2016/17 Есенен семестър	Отчислен с право на защита 2017	Публична защита 2018.
6. Николай Танев Сираков F073216	„Езикът на погребалния обред на траките по средното течение на р. Тунджа“		X	2016-2017 Есенен семестър	Отчислен с право на защита 2018	Публична защита НБУ, 20.11. 2018.
7. Александра Валериева Велева F043685	Стъклото и органичните материали. Възможностите за създаване на изкуство	X		2016 / 17 Пролетен семестър		
8. Лалка Тодорова Тодорова F063133	Васил Димов (1878 - 1941) - живописец, художествен критик, издател и публицист		X	Випуск 2017 Есенен семестър	Отчислен с право на защита 2018	
		3	5		7	2

**Таблица 2. Реализация на докторантите, обучавани в докторска програма
Изкуствознание и визуални изследвания**

№	Име, презиме, фамилия	Статут	Форма на докторантура	Работодател	
1.	Константин Константинов Колев	доктор	редовна	НБУ	лицензиран преводач от Министерство на външните работи Собственик на Издателска къща Колинс 5 ; kollins5@hotmail.com http://kollins5.50webs.com/
2.	Николай Танев Сираков	доктор	Самостоятелна подготовка	НБУ	Директор на Регионален исторически музей „Д-р Симеон Табаков“ Сливен.
3.	Живко Димитров Христов	доктор	Самостоятелна подготовка	НБУ	старши преподавател във Военна академия https://rncd.bg/personnel/jivko-hristov/

Таблица 3. Преподаватели на ОТД в ДП „Изкуствознание и визуални изследвания“ 2016-2019

ИМЕ	ДОКТОР НА НАУКИТЕ	ДОКТОР	ДОЦЕНТ	ПРОФЕСОР
Иван Маразов	X			X
Милена Беновска	X			X
Наталия Христова		X	X	
Татяна Шалганова		X	X	
Ирина Генова		X		X
Боян Манчев		X	X	
Оксана Минаева		X	X	
	2	5	4	3

Забележка: ОБЩО -7 преподаватели, от които хабилитирани 7 = 100% от научния състав
 Средната възраст на преподавателския състав: **62,4 години**

Таблица 4. Преподаватели на ОТД в ДП „Изкуствознание и визуални изследвания“ 2016-2021

ИМЕ	ДОКТОР НА НАУКИТЕ	ДОКТОР	ДОЦЕНТ	ПРОФЕСОР
Ирина Генова		X		X
Боян Манчев	X		X	
Владимир Димитров		X		
Калина Христова		X	X	
Петя Александрова	X			X ПН 8.4.
Илия Кожухаров		X	X	
	2	4	3	2

Забележка: ОБЩО - 6 преподаватели, от които хабилитирани 75 = 83,3% от научния състав. Средната възраст на преподавателския състав: **51,3 години**

Таблица 4. Проекти на преподавателите в департамент „Изкуствознание и история на културата“ 2016-2020

ПРОЕКТИ ПРЕПОДАВАТЕЛИ	2016	2017	2018	2019	2020	ОБЩО
Финансирани от Централен фонд за стратегическо развитие ЦФСР	6	5	1	1	1	14
Външни за НБУ – Национални			1	1		2
Външни за НБУ - финансирани от международни институции	3	2	3	2	1	11
Вътрешни за НБУ: към Бакалавърски и/или Магистърски Факултет Пътуващи семинари	3	5	4	3		15
ОБЩО	12	12	9	7	2	42

Таблица 5. ПУБЛИКАЦИИ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИ ОТ ДОКТОРСКА ПРОГРАМА
„Изкуствознание и визуални изследвания“

ПУБЛИКАЦИИ	2016	2017	2018	2019	2020	ОБЩО
ПРЕПОДАВАТЕЛИ В Докторска програма						
Монографии	1	1	4	8	1	14
Монографии Чужбина					1	1
Сборници – ред./състав.	1	4	2		1	8
Сборници – ред./състав. Чужбина			1			1
Студии	7	11	5	3	9	35
Студии чужбина	4	2	5	1		12
Статии	8	5	12	8	6	39
Статии чужбина	8	9	4		3	24
Доклади- конференции	11	8	6			25
Доклади- конференции чужбина	2		2			4
Лекции	3		2			5
Лекции - чужбина	18	11	1	8	1	39
ОБЩО	63	51	44	28	22	208
Цитирания						511
Рецензии						6

Забележка: Среден процент на публикационната активност на преподавателите:29,7%

Таблица 6. Публикации на докторантите от ДП „Изкуствознание и визуални изследвания“

ПУБЛИКАЦИИ НА ДОКТОРАНТИ	2016	2017	2018	2019	2020	ОБЩО
Монографии	1				1	2
Монографии Чужбина						
Студии	1	1	1			3
Студии - чужбина						
Статии	5	6	3			14
Статии чужбина						
Научно съобщение	8					8
Доклади-конференции	3	4	3			10
Доклади- чужбина						
Лекции	7	6				13
Лекции-чужбина	1	1				2
ОБЩО	26	18	7		1	52

Забележка: Среден процент на публикационната активност на докторанти: 4,62%.

Таблица 7. Дейности на докторантите от ДП „Изкуствознание и визуални изследвания

ДЕЙНОСТ НА ДОКТОРАНТИ	У нас	В чужбина	ОБЩО
Монографии	2		2
Сборници			
Студии	3		3
Статии	14		14
Доклади	10		10
Научно съобщение	8		8
Лекции	13	2	15
Проекти	12	3	15
Творчески изяви, изложби	9		9
Публични изяви TV и други	1		1
ОБЩО	72	5	77

